Η κατάρτιση του προϋπολογισμού των Δημόσιων Μονάδων Υγείας με βάση την αρχή του δεδουλευμένου των εσόδων και των εξόδων

Εισηγητής: Θωμάς Χ. Λάζαρης
Οικονομολόγος Υγείας
Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας Συμβούλων ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ Α.Ε.
Μέλος Δ.Σ. Ε.Ε.Μ.Υ.Υ.

Διάρθρωση εισήγησης

Η εργασία εντάσσεται στην θεματική ενότητα του Συνεδρίου **«Νομοθετικός και τεχνολογικός εκσυγχρονισμός της διοικητικής και οικονομικής λειτουργίας του ΕΣΥ»**.

Η δομή της εισήγησης περιλαμβάνει:

- Αναφορά στην Διεθνή Πρακτική
- Ορισμούς – Εννοιολογικούς προσδιορισμούς
- Ανάπτυξη Υποδείγματος

Η χρήση της δεδουλευμένης βάσης παγκοσμίως

Διεθνώς στη λογιστική του Δημόσιου Τομέα έχει υιοθετηθεί η δεδουλευμένη βάση κατά την σύνταξη του προϋπολογισμού.

Ωστόσο το εύρος της υιοθέτησης διαφέρει από χώρα σε χώρα.

Σε κάποιες χώρες η δεδουλευμένη βάση σύνταξης του προϋπολογισμού έχει υιοθετηθεί σε επίπεδο τοπικών κυβερνήσεων όπως π.χ. η Ολλανδία, η Ελβετία, η Ιταλία κλπ αλλά όχι σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης.

Σε κάποιες άλλες χώρες όπως η Ισπανία οι αλλαγές σημειώνονται σε κεντρικό επίπεδο.

Η χρήση της δεδουλευμένης βάσης παγκοσμίως

Πρέπει να σημειωθεί ότι η δεδουλευμένη βάση εισάγεται αρχικά από τμήματα κρατικών οργανισμών και έπειτα από τους κρατικούς οργανισμούς συνολικά και τελικά εφαρμόζεται και σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης. Έτσι υπάρχουν χώρες όπως η Γερμανία και η Ολλανδία που η δεδουλευμένη βάση **έχει υιοθετηθεί από κάποια τμήματα** (Υπουργεία) ενώ άλλες όπως το Βέλγιο, η Ουγγαρία και η Ιρλανδία χρησιμοποιούν την δεδουλευμένη βάση όταν θέλουν να παρέχουν **πρόσθετη πληροφόρηση** η οποία δεν αποτυπώνεται στις καταστάσεις τους που συντάσσονται σε ταμειακή βάση.

Οι περισσότερες χώρες χρησιμοποιούν την ταμειακή βάση σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης ενώ μόνο η Αυστραλία, η Νέα Ζηλανδία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο συντάσσουν προϋπολογισμό σε δεδουλευμένη βάση.

Ορισμοί – Εννοιολογικοί προσδιορισμοί

Ο προϋπολογισμός σε δεδουλευμένη βάση, σημαίνει την εφαρμογή των γενικά αποδεκτών αρχών της λογιστικής στον σχεδιασμό και τον έλεγχο των δημοσίων εσόδων και εξόδων. **Στην πράξη**, σημαίνει την αναγνώριση των συναλλαγών όταν αυτές εμφανίζονται, ανεξάρτητα από τον χρόνο που γίνεται η μεταφορά, πληρωμή ή είσπραξη, μετρητών. Δηλαδή, οι συναλλαγές αναγνωρίζονται και καταχωρούνται όταν πραγματοποιείται η ανάλωση ή η πώληση αγαθών ή υπηρεσιών και όταν αυξάνουν οι υποχρεώσεις ή απαιτήσεις μας. Σημαντική διαφορά εισάγει η χρήση της δεδουλευμένης βάσης και στον τομέα των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, τα οποία αναγνωρίζονται και αποσβένονται κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους ενώ με την ταμειακή βάση το κόστος αυτών αναγνωρίζονταν μόνο ως εκροή μετρητών κατά το έτος απόκτησής τους.

Ορισμοί – Εννοιολογικοί προσδιορισμοί

Η εφαρμογή της δεδουλευμένης βάσης κατά τον προϋπολογισμό των εσόδων σημαίνει στην πράξη ότι ως έσοδα θα καταχωρούνται τα έσοδα που αναμένεται να **πραγματοποιηθούν** κατά την διάρκεια της χρήσης και όχι όσα αναμένεται να εισπραχθούν.

Όσον αφορά τα έξοδα, θα πρέπει να εμφανίζονται τα έξοδα που πρόκειται να **πραγματοποιηθούν** και όχι εκείνα τα οποία συνοδεύονται από ταμειακή εκροή. Θα πρέπει δηλαδή στον προϋπολογισμό να παρουσιάζονται τα έξοδα για τα οποία θα **αναληφθεί** η αντίστοιχη υποχρέωση και όχι εκείνα για τα οποία θα υπάρξει ένταλμα πληρωμής. Επίσης ο προϋπολογισμός θα πρέπει να εμφανίζει και τα μη ταμειακά έξοδα που δημιουργούνται με την χρήση της δεδουλευμένης βάσης και ειδικότερα τις **αποσβέσεις** και τις **προβλέψεις**.

Ανάπτυξη Υποδείγματος

Στο παρακάτω διάγραμμα παρατίθεται η διαδικασία κατάρτισης του συνολικού και των επιμέρους προϋπολογισμών. Ο προϋπ/σμός εσόδων νοσηλείας είναι η βάση πάνω στην οποία αναπτύσσονται όλοι οι προϋπολογισμοί.

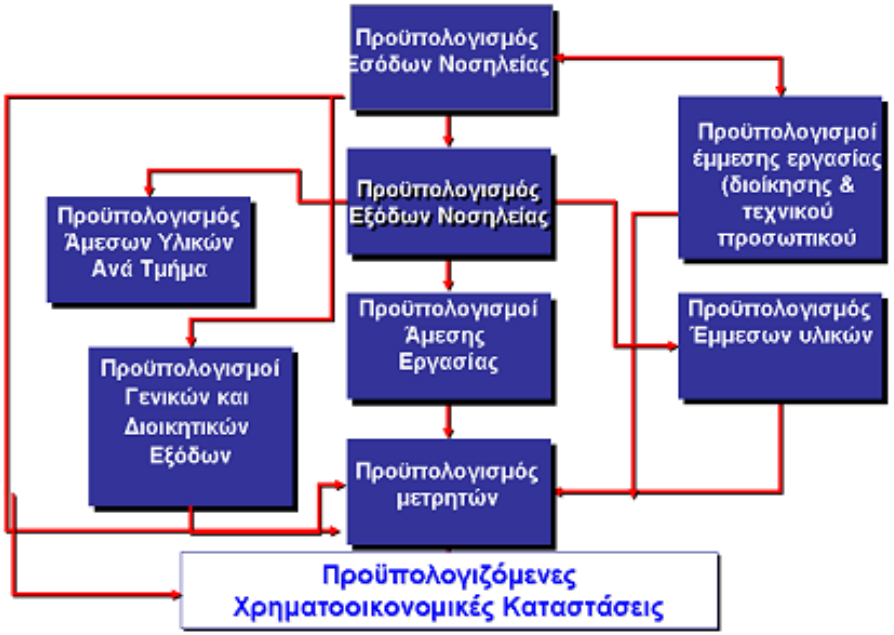

Προϋπολογισμός εσόδων νοσηλείας

Ο προϋπολογισμός εσόδων νοσηλείας, καταρτίζεται από τους αρμόδιους διευθυντές κάθε τμήματος και αποτελεί το σημείο εκκίνησης για την κατάρτιση ενός συνολικού προϋπολογισμού, αφού όλα τα επιμέρους στοιχεία του, μεταξύ των οποίων, προϋπολογισμός άμεσων υλικών, έμμεσων υλικών, αποθεμάτων, διοικητικών εξόδων εξαρτώνται και συνδέονται με αυτόν.

Προϋπολογισμός Εσόδων Νοσηλείας Τρέχοντος Έτους - Περίοδος: ΜΜ

Προϋπολογισθείσες ημέρες νοσηλείας ανά Τμήμα σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο.	**Ημέρες Νοσηλείας**	**Αποκλίσεις**
Έσοδα ανά ημέρα νοσηλείας	Αξία σε €	
Συνολικά Έσοδα σε Ευρώ (€)	**XXXXXX σε €**	

Προϋπολογισμός εσόδων νοσηλείας

Προϋπολογισμός Εσόδων από Επιχορηγήσεις

	Εισπράξεις	**Αφορούν κάλυψη εξόδων τρέχουσας χρήσης (δεδουλευ-μένες)**	**Αφορούν κάλυψη εξόδων επόμενων χρήσεων (προεισπρα-χθείσες)**	**Αφορούν κάλυψη εξόδων προηγούμενων χρήσεων (Εισπρακτέες)**
Επιχορηγήσεις				
Από τακτικό κρατικό προπ/μό				
Από λοιπούς φορείς				
κ.τ.λ				

Προϋπολογισμός άμεσων υλικών

Προϋπολογισμός Άμεσων Υλικών Τρέχοντος Έτους - Περίοδος: ΜΜ

Άμεσα υλικά που απαιτούνται ανά Τμήμα (ανάλυση ανά κατηγορία νοσοκομειακού υλικού)	**Μονάδες Χ Αξία σε €**	**Αποκλίσεις**
(+) Επιθυμητό τελικό απόθεμα άμεσων υλικών ανά Τμήμα για το χρονικό διάστημα που επιλέγουμε (μήνας, τρίμηνο, εξάμηνο, έτος)	Μονάδες Χ Αξία σε €	
Συνολικές ανάγκες σε πρώτες ύλες της περιόδου για το Τμήμα	**Μονάδες Χ Αξία σε €**	
(-) Αρχικό απόθεμα άμεσων υλικών ανά Τμήμα προηγούμενου χρονικού διαστήματος που επιλέγουμε (μήνας, τρίμηνο, εξάμηνο, έτος)	Μονάδες Χ Αξία σε €	
Άμεσα υλικά που απαιτούνται να αγορασθούν για το χρονικό διάστημα που συντάσσεται ο προϋπολογισμός άμεσων υλικών για το Τμήμα	**Μονάδες Χ Αξία σε €**	

Προϋπολογισμός άμεσων υλικών

Προϋπολογισμός Χρησιμοποιούμενων άμεσων Υλικών Τρέχοντος Έτους - Περίοδος: ΜΜ

Απαιτούμενες ποσότητες άμεσων υλικών που απαιτούνται ανά Τμήμα (ανάλυση ανά κατηγορία νοσοκομειακού υλικού) και συγκεκριμένη χρονική περίοδο (μήνας, τρίμηνο, εξάμηνο, έτος).	**Μονάδες**	**Αποκλίσεις**
Χ Κόστος άμεσων υλικών που απαιτούνται ανά Τμήμα και χρονική περίοδο (μήνας, τρίμηνο, εξάμηνο, έτος)	XXXXX €	
Κόστος χρησιμοποίησης άμεσων υλικών Τμήματος για συγκεκριμένη χρονική περίοδο	**XXXXX €**	

Προϋπολογισμός έμμεσων υλικών

Προϋπολογισμός Έμμεσων Υλικών Τρέχοντος Έτους - Περίοδος: ΜΜ

Έμμεσα υλικά που απαιτούνται (ανάλυση ανά κατηγορία υλικού) για το Τμήμα	**Αξία (€)**	**Αποκλίσεις**
(+)Επιθυμητό τελικό απόθεμα έμμεσων υλικών για το χρονικό διάστημα που επιλέγουμε (μήνας, τρίμηνο, εξάμηνο, έτος) για το Τμήμα.	XXXXX €	
Συνολικές ανάγκες σε έμμεσα υλικά Τμήματος	**XXXXX €**	
(-) Αρχικό απόθεμα έμμεσων υλικών προηγούμενου χρονικού διαστήματος που επιλέγουμε (μήνας, τρίμηνο, εξάμηνο, έτος) για το Τμήμα.	XXXXX €	
Έμμεσα υλικά που απαιτούνται να αγορασθούν για το χρονικό διάστημα που συντάσσεται ο προϋπολογισμός έμμεσων υλικών του Τμήματος	**XXXXX €**	

Προϋπολογισμός άμεσης εργασίας

Προϋπολογισμός Άμεσης Εργασίας (Ιατρικού Προσωπικού) Τρέχοντος Έτους - Περίοδος: ΜΜ

	Διευθυντές Τμημάτων	**Παν/κό Ιατρικό Προσωπικό**	**Επιμελητές Α΄**	**Επιμελητές Β΄**	**Αποκλίσεις**
Μισθοί προ-σωπικού (αρ. x μηνιαίο κόστος)					
Επιδόματα (σύμφωνα με την κείμενη εργατική νομοθεσία)					
Εφημερίες (ημέρες x ημερήσιο κόστος)					
Λοιπές αποδοχές και επιδόματα					
Συνολικό κόστος άμεσης εργασίας					

Προϋπολογισμός έμμεσης εργασίας

Προϋπολογισμός Έμμεσης Εργασίας (Διοικητικού Προσωπικού) Τρέχοντος Έτους - Περίοδος: ΜΜ

	Προϊστάμενοι Τμημάτων	Διοικητικό προσωπικό ανά κατηγορία			Αποκλίσεις
		ΔΕ	ΤΕ	ΠΕ	
Μισθοί προσωπικού (αριθμός προσωπικού x μηνιαίο κόστος)					
Επιδόματα (όπως προβλέπονται)					
Συνολικό κόστος έμμεσης εργασίας					

Προϋπολογισμός γενικών εξόδων

Προϋπολογισμός Γενικών Εξόδων Τρέχοντος Έτους - Περίοδος: ΜΜ

Είδος Εξόδου	Αξία σε €	Αποκλίσεις
Έμμεσα υλικά		
Έμμεση εργασία		
Συντήρηση		
Θέρμανση και Φωτισμός		
Ασφάλιστρα		
Αποσβέσεις		
Φόροι ακίνητης περιουσίας		
ΦΜΥ		
Λοιπά γενικά έξοδα		

Προϋπολογισμός διοικητικών εξόδων

Προϋπολογισμός Διοικητικών Εξόδων Τρέχοντος Έτους - Περίοδος: ΜΜ

Είδος Εξόδου	Αξία σε €	Αποκλίσεις
Μισθοί Διοικητών		
Μισθοί μελών ΔΣ		
Επιδόματα και αμοιβές συνεδριάσεων ΔΣ		
Διάφορα διοικητικά έξοδα		
Έξοδα γραφείου γραμματέας διοίκησης		
Έξοδα γραφείου διοικητικής υποστήριξης		
Γενικά λοιπά έξοδα		
Έξοδα μετακινήσεων, διαμονής, κ.λ.π.		
Λοιπά διοικητικά έξοδα		

Ταμειακός Προϋπολογισμός Διαθεσίμων

Ταμειακός Προϋπολογισμός Διαθεσίμων Τρέχοντος Έτους – Περιόδου: ΜΜ

Τίτλος Λογαριασμού	Χρονική Περίοδος				Πίνακας Προϋπολογισμού (όπου προέρχονται τα στοιχεία)
(+) Εισπράξεις:	**Ιαν**	**Φεβρ**	**Μάρτ**	**Αποκλίσεις**	
Αρχικό υπόλοιπο ταμείου (1/1/ΧΧ)					
(+) Εισπράξεις ταμειακά διαθέσιμα νοσηλείας					1
Συνολικά διαθέσιμα Ταμειακά διαθέσιμα (α)					
(-) Εκταμιεύσεις:					
Άμεσα Υλικά					3,4
Έμμεσα Υλικά					5
Άμεση Εργασία					6,7
Έμμεση Εργασία					8,9
Γενικά Έξοδα					10
Διοικητικά Έξοδα					11
Αγορές Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων					
Αγορές μηχανολογικού και εργαστηριακού εξοπλισμού					
Συνολικές πληρωμές (β)					

Προϋπολογιζόμενα αποτελέσματα χρήσεως

Προϋπολογισμός Χρηματοοικονομικής Επίδοσης

	Πίνακας Προϋπολογισμού (από όπου προέρχονται τα δεδομένα)	Χρονική περίοδος			Αποκλίσεις
		Ιανουάριος	Φεβρουάριος	Μάρτιος	
Έσοδα νοσηλείας	1				
(-) Έξοδα νοσηλείας:					
Άμεσα υλικά	3,4				
Άμεση εργασία	6,7				
Έμμεσα υλικά	5				
Γενικά έξοδα	10				
Διοικητικά έξοδα	11				
Πλεόνασμα ή (Έλλειμμα) Νοσηλευτικής Λειτουργίας					
Λοιπά Έσοδα					
Λοιπά Έξοδα					
Πλεόνασμα ή Έλλειμμα Χρήσεως					

Συμπέρασμα

Η εφαρμογή της δεδουλευμένης βάσης κατά την κατάρτιση των προϋπολογισμών των μονάδων υγείας αποτελεί μια μεταρρύθμιση που οδηγεί στον εκσυγχρονισμό των οικονομικών λειτουργιών των μονάδων υγείας και στην παροχή της πληροφόρησης που είναι απαραίτητη για τον καλύτερο έλεγχο του κόστους και εν γένει για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη διοίκησή τους.

Συνακόλουθα η εισαγωγή της δεδουλευμένης βάσης κατάρτισης του προϋπολογισμού αναμένεται να οδηγήσει στην ελαχιστοποίηση της σπατάλης δημοσίου χρήματος και στην καλύτερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων.

Ευχαριστώ πολύ
για την προσοχή σας